

5. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนนั้น จำเป็นจะต้องมีผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับตำบลและหมู่บ้าน ซึ่งถือว่าเป็นตัวจัดสำคัญที่จะไปทำงานร่วมกับประชาชน และนำประชาชนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่เหล่านี้จะต้องทำงานคลุกคลีกับประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อจะได้มีโอกาสส่งเสริมแนะนำให้ชาวบ้านเกิดความกระตือรือร้นในการคิดริเริ่มแก้ไขปัญหา วางแผน และดำเนินการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเจริญให้แก่ชุมชนของตน

ความหมายของผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ บุคคลที่นำเอาวิชาการ ความรู้ การประพฤติปฏิบัติใหม่ ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนให้ชุมชนได้รับรู้ และนำไปปฏิบัติต่อไป บุคคลเหล่านี้ต้องทำงานร่วมกับประชาชน เพื่อจะได้มีโอกาสส่งเสริมแนะนำให้ประชาชนเกิดความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา วางแผน และดำเนินการปฏิบัติงานเพื่อนำการเปลี่ยนแปลงและความเจริญมาสู่ตนเองและชุมชน บุคคลเหล่านี้อาจมาจากภายนอกหรือภายในชุมชนก็ได้และเรียกว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change agent)

ดังนั้น 在การดำเนินงานพัฒนาชุมชน จึงได้กำหนดผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงานไว้เป็นประเภทใหญ่ 2 ประเภท คือ

1. ผู้นำการเปลี่ยนแปลงประเภทข้าราชการ ได้แก่ พัฒนากร พัฒนาการอำเภอ พัฒนาการจังหวัด ฯลฯ
2. ผู้นำการเปลี่ยนแปลงประเภทอาสาสมัคร ได้แก่ อาสาพัฒนา ผู้นำอาสาพัฒนา ชุมชน อาสาสมัครต่างประเทศ ฯลฯ

ผู้นำการเปลี่ยนแปลงประเภทข้าราชการ

1. พัฒนากร พัฒนากรเป็นเจ้าหน้าที่ที่สำคัญที่สุดในงานพัฒนาชุมชน งานพัฒนาชุมชนจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ก็ขึ้นอยู่กับพัฒนากร ดังนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาชุมชน พัฒนากรจะต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับประชาชน โดยประจำทำงานร่วมกับประชาชนในระดับหมู่บ้าน มีหน้าที่ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาหารือแก่คณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะกรรมการสภาตำบล ฝึกอบรมผู้นำห้องถัน จัดตั้งกลุ่มอาชีพ และกลุ่มผู้มีความสนใจต่าง ๆ และทำงานกับกลุ่มเหล่านี้ พัฒนากรจะต้องอยู่กระแสตื้นเตือนยั่งยืน ให้ชาวบ้านตื่นตัวเกิดความปรารถนาที่จะอยู่ดีกินดีและร่วมมือร่วมใจกับปรับปรุงตนเอง และ

กรอบครัวของตน ตลอดจนห้องอื่นให้เจริญก้าวหน้า การกิจของพัฒนาการทั่วหลายต้องนับว่า เป็นงานที่หนัก เพราะนอกจากพยาบาลส่งเสริมให้ชาวบ้านสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ทางด้านวัตถุ ให้เกิดขึ้นแล้ว ยังจะต้องเปลี่ยนแปลงจิตใจหรือท่าทีของชาวบ้านเสียใหม่ให้รู้จักช่วยตัวเอง รู้จักร่วมมือร่วมใจกันทำงาน ปรึกษาหารือยอมรับความคิดเห็นของคนส่วนมาก อันเป็นรากฐานของการปกครองระบบที่ชาชีวะที่แท้จริง ฉะนั้น พัฒนาการจะต้องมีคุณสมบัติพิเศษ หลายประการ อาทิเช่น เป็นผู้ที่พร้อมจะเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม มีใจรักประชาชน ต้องการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความลำบากให้มีความสุขสบายอยู่ดีกินดี ต้องมีลักษณะเป็นหัวหน้า หรือมีลักษณะเป็นผู้นำเหล่านี้ เป็นต้น ดังนั้นในการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าทำงานเป็นพัฒนากร นั้น จะต้องคำนึงว่า งานพัฒนาชุมชนเป็นการทำงานประเภทโน้มน้าวความคิด สร้างนิสัย และทัศนคติใหม่ของชาวบ้านเป็นงานที่ต้องการบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานประเภทมนุษยสัมพันธ์ พัฒนากรที่จะเป็นผู้สอน ผู้แนะนำ จะต้องมีคุณสมบัติให้ชาวบ้านเลื่อมใส นิยม และนับถือได้ด้วยความรู้และการกระทำการของพัฒนากรเอง ตามจุดมุ่งหมาย เช่นนี้พัฒนากร ควรเป็นผู้ที่มีวิญญาณและคุณธรรมอบรู้ที่เหมาะสมพอที่ชาวบ้านจะเชื่อฟังแนะนำข้อคิดเห็น และคล้อยตามได้

พัฒนากร เป็นข้าราชการพลเรือนสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และเป็นเจ้าหน้าที่หลักรับผิดชอบประจำตำบล มีหน้าที่ออกไปปฏิบัติงานร่วมกับประชาชน ในหมู่บ้านชนบท โดยทำงานกลุกกลีกับชาวบ้าน ร่วมอยู่ ร่วมกัน ร่วมศึกษา ร่วมคิดหาวิธีแก้ปัญหาและร่วมทำงานในหมู่บ้าน ช่วยชาวบ้านพัฒนาตนเอง สิ่งแวดล้อมให้เจริญก้าวหน้า ในฐานะตัวนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ประเทศไทย

ปัจจุบันมีพัฒนากรกระจายทำงานตามหมู่บ้าน ตำบลทั่วประเทศ ทั้งชายและหญิง โดยรับสมัครสอบคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและความเหมาะสมกับลักษณะของงานซึ่งมีหลายระดับ แต่ละระดับมีชื่อในสายงาน ตามพระราชนิยมต่อไปนี้ ตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 และกฎ ก.พ. คือ

1. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน 1-3 เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาวุฒิ (ปกศ. ปวช.) จะเริ่มต้นที่ระดับ 1 และสามารถเดื่อนระดับจากระดับ 1 ขึ้นไปสู่ระดับ 3 ได้โดยไม่ต้องสอบ

2. เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน 2-4 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาวุฒิ อนุปริญญา (ปวส.) จะเริ่มต้นที่ระดับ 2 และสามารถเดื่อนระดับจากระดับ 2 ขึ้นไปสู่ระดับ 4 ได้โดยไม่ต้องสอบ

3. นักพัฒนาชุมชน 3-5 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาวุฒิปริญญาตรี (จะเริ่มต้นที่ระดับ 3 และสามารถเดื่อนจากระดับ 3 ขึ้นสู่ระดับ 5 ได้โดยไม่ต้องสอบ

เมื่อบรรจุบุคคลที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้ารับราชการ ในตำแหน่งพัฒนากรแล้ว

กรมการพัฒนาชุมชน จะจัดให้มีการฝึกอบรมก่อนประจำการเป็นเวลาประมาณ 3 เดือน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้และทักษะในวิชาพื้นฐาน หลักการพัฒนาชุมชน ความรู้ทางด้านสังคมศาสตร์สภาคชีวิตในชนบทตลอดจนการปฏิบัติงานร่วมกับชาวบ้าน และปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีของพัฒนากร

สาเหตุที่รับพัฒนากรระดับ 1 และระดับ 2 มีดังต่อไปนี้

1) การที่รับสมัครพัฒนากรปริญญาตรีมีข้อนกพร่อง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาขั้นปริญญา กุ้นเคยกับชีวิตในเมือง คือ เข้าไปศึกษาในกรุง มักจะห่างบ้านของตน (ในชนบท) ในระหว่างนี้ชีวิตของตัวเองก็ได้รับการเปลี่ยนแปลงจากบรรยายกาศในเมืองมากพอสมควร ความสุข ความสะดวกสบาย ทำให้ไม่อยากสนใจที่จะทำงานกับชาวชนบท

2) พวกรที่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีแล้วมักจะเห็นว่า ชาวชนบทความรู้น้อย มักจะทำอะไรที่เข้ากับฝ่ายตนไม่ได้ หากผู้ที่ไม่มีใจรักงาน รักคน รักท้องที่ และรักอุดมคติ ของงานแล้ว ไม่ใช่ไม่นานก็นังเกิดความเบื่อหน่าย

3) โดยที่ไว้ไปพัฒนากรระดับ 1 และระดับ 2 มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านเป็นคนรักท้องที่และความเป็นอยู่ในหมู่บ้านชนบท และวิชาความรู้ก็ไม่สูงมากนัก อยู่ในระดับใกล้เคียงกับประชาชนในท้องที่ และสามารถเข้ากันได้กับประชาชนในชนบทเป็นอย่างดี

เพราะฉะนั้น พัฒนากรหรือพนักงานส่งเสริมชนบทจึงควรจะมีพื้นเพเดิมเป็นชาวชนบทอยู่บ้าน เพื่อให้เข้าใจระหว่างผู้ให้การเปลี่ยนแปลงกับผู้ที่จะรับการเปลี่ยนแปลงไม่แตกต่างกันมากนัก และจะได้เข้าใจประชาชนและวิถีชีวิตในท้องที่ท่องนาได้ดี

โดยที่งานพัฒนาชุมชนเน้นในเรื่องการระดมกำลังและทรัพยากรทั่วมวลในท้องถิ่น โดยความช่วยเหลือสนับสนุนของรัฐบาล และองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้ความสามารถของเขาเอง ตัดสินใจด้วยตนเอง และทำงานร่วมกันตามแบบประชาธิปไตย ในอันที่จะปรับปรุงการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของเขา ผลสะท้อนจากการระดมกำลังของประชาชนและรัฐบาลร่วมกัน จึงเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับประชาชน พัฒนากรเปรียบเสมือนเป็นตัวกลางระหว่างรัฐบาลกับประชาชน เป็นผู้ชี้นำเอาบริการของรัฐไปสู่ประชาชน วิธีการที่จะนำเอาบริการของรัฐเข้าไปถึงมือประชาชนของพัฒนากร นั่นก็ล้วนโดยให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้ความสามารถของเขาเองตัดสินใจด้วย และทำงานร่วมกันตามแบบประชาธิปไตย ในอันที่จะปรับปรุงการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของเขาเอง เมื่อประชาชนไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตัวของเขาแล้ว เป็นหน้าที่ของพัฒนากรที่จะนำปัญหาเหล่านี้ไปเสนอขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะดึงเอาบริการเหล่านั้นไปถึงมือประชาชน เพราะฉะนั้นงานที่เป็นเป้าหมายโดยตรงของ

พัฒนาการและการพัฒนาชุมชนในชนบท คือ งานที่พัฒนาการทำในหมู่บ้าน เป็นงานรวมกำลังความคิดอ่อน แรงงาน และทรัพยากรของชาวบ้าน มาใช้ทำประโยชน์สร้างความเจริญให้แก่ชาวบ้านและชุมชนเอง โดยมีเป้าหมายว่า ในที่สุดชาวบ้านจะเป็นผู้รวมกำลังต่าง ๆ เหล่านี้ได้เองโดยไม่ต้องมีพัฒนาการ

บทบาทในการปฏิบัติงานของพัฒนาการ

บทบาทของพัฒนากรในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่สำคัญมี 3 ประการ คือ

1. บทบาทผู้เชื่อมประสาน (link) บทบาทของผู้เชื่อมประสานคือ เชื่อมโยงระหว่างชาวบ้านกับหัวหน้าผู้ให้บริการของรัฐ เพราะจะนั่นในการเชื่อมประสานนี้ ยังจำแนกออกเป็น 3 หน้าที่ คือ

1.1 การนำ เป็นผู้นำความต้องการของชาวบ้านมาให้เจ้าหน้าที่ด้านต่าง ๆ ของราชการได้ทราบ และนำเสนอเรื่องการของรัฐลงไปสู่ประชาชนในหลักการนั้น ความต้องการและความจำเป็นของชาวบ้านมีอยู่สองแล้ว โดยพัฒนากรมได้ไปสร้างทำขึ้น และเช่นเดียวกัน ความช่วยเหลือและบริการของรัฐที่จะให้แก่ประชาชนก็เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายของรัฐบาลอยู่แล้ว โดยพัฒนากรมได้เพิ่งมาทำให้เกิดขึ้นใหม่ภายหลังพัฒนากรเพียงแต่นำผู้ขอ บริการกับผู้ให้บริการมาพบกันเท่านั้น ตัวอย่างเช่น วัสดุภัณฑ์ที่ขาดแคลนในหมู่บ้าน กำหนดแข่งไปกว่าเจ้าหน้าที่จะเข้าไปช่วยเหลือได้อาจจะใช้ระยะเวลานานหรือบางที่ขาดไม่ได้ พัฒนากรจะต้องเป็นผู้นำคือนำเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ไปนัดวัดซึ่งแก้วความหรืออนันกิวชาการ ต่าง ๆ เข้าไปเพื่อแก้ปัญหาในหมู่บ้าน และในขณะเดียวกันก็นำชาวบ้านเข้ามาสู่เจ้าหน้าที่ วิชาการ เพื่อที่จะได้รับความรู้ในสิ่งที่ชาวบ้านต้องการ นี่คือหน้าที่ในการเชื่อมประสาน นอกจากนั้นจะต้องทำความเข้าใจด้วยว่า พัฒนากรมให้ผู้อยุบงให้ชาวบ้านเรียกร้องต้องการให้รัฐช่วย เกินกว่าเหตุ เพราะเป้าหมายแรกของการพัฒนาชุมชนคือการให้ชาวบ้านพยายามใช้ทรัพยากร ของตนเอง แก้ไขปัญหาของตนเองก่อนโดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น ต่อเมื่อทรัพยากร ของตนมีไม่พอ และปัญหาความจำเป็นและความต้องการของตนนั้น เป็นเรื่องที่ประเทศไทย ชาติส่วนรวมมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่เชิงของความช่วยเหลือจากรัฐบาลซึ่งเป็นตัวแทนของประเทศไทย ที่สามารถจัดแบ่งโภคทรัพย์จากแหล่งที่มีมากกว่าไปสู่แหล่งที่มีน้อยกว่าได้ตาม หลักแห่งความเป็นธรรมของสังคมร่วมกัน

แต่ความจำเป็นและความต้องการของชีวิต ที่ในหลักการถือว่ามีอยู่แล้วในสภาพ ความเป็นอยู่ของชาวบ้าน หมายถึงความจำเป็นและความต้องการในสิ่งที่จะให้ชีวิตมีความ สะดวกสบายทั้งกายและใจ ซึ่งเรียกกันว่าเป็นความเจริญหรือความพัฒนาความจำเป็นและ

ความต้องการเช่นว่าน้ำใจซึ่งอ่อนโยนอยู่ ชี้่งชาวบ้านบรรยายออกมากไม่ได้ หรือไม่เห็นหนทางที่จะทำให้มีการแก้ไขด้วยตัวเอง เพราะตัวเองมีความรู้และประสบการณ์จำกัด จึงต้องยอมทันกับสภาพที่ขัดสน ทั้ง ๆ ที่ตนเองอยากมีความสุขสนับสนุน เนื่องจากในหลักการพัฒนาชุมชน ถือว่า ชุมชนส่วนรวมร่วมกันมีพลังความสามารถที่จะช่วยแก้ปัญหาของแต่ละบุคคลได้ถ้าบุคคลแต่ละคนนั้นนำปัญหามาคิดร่วมกัน และช่วยเหลือร่วมแรงกัน แทนที่จะต่างคิดต่างคนต่างทำ ดังนั้น หน้าที่ของพัฒนากรในระยะต้นนี้ก็คือชี้หลักความจริงข้อนี้ให้ชาวบ้านได้เห็น และช่วยแนะนำวิธีการทำงานร่วมกันโดยเฉพาะในเรื่องที่เป็นความจำเป็นในสภาพชีวิต บุคปัจจุบันนี้ และจะต้องติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก สังคมหมู่บ้านของตนเอง การทำงานร่วมกัน ในสภาพชีวิตปกติธรรมชาติของมนุษย์ทุกกลุ่มสังคมนั้นย่อมมีอยู่เสมอ และพอเพียงกับความต้องการของชีวิตแบบใดแบบหนึ่งที่ตนเองต้องการและนิยม ที่กล่าวว่า ชาวบ้านไม่รู้จักทำงานร่วมกันนั้น น่าจะหมายถึงไม่รู้จักทำในแบบอีกอย่างหนึ่งซึ่งตนเองไม่รู้จักกุ้นเคยมาก่อน แต่บัดนี้ควรรู้ไว้ เพราะเป็นความจำเป็นของสภาพชีวิตใหม่ ในเมืองนี้ชาวบ้านอาจไม่เคยมีกรรมการหมู่บ้านมาก่อน ไม่รู้จักการประชุมอโศกเสียงเลือกตั้ง แต่ไม่ได้หมายความว่าไม่เคยรู้จักปรึกษาหารือกัน เมื่อมีความจำเป็นมาแล้วตั้งแต่โบราณ ถ้าในยามที่ไม่มีความจำเป็น ธรรมชาติของคนก็ไม่ต้องการประชุมกันทั้งนั้น ย่อมพอใจที่จะใช้ชีวิตส่วนตัว ตัดสินการกระทำการตัวเองมากกว่าที่จะให้ผู้อื่นมาช่วย เมื่อชาวบ้านเห็น แน่ใจแล้วว่าปัญหาความต้องการของชีวิตตนนั้น มีหนทางที่จะแก้ไขได้ หากใช้วิธีอย่างที่พัฒนากรแนะนำ แล้วเริ่มดำเนินงานเป็นกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหานั้น พัฒนากรยังจะทำหน้าที่เป็นสะพานไปขอความช่วยเหลือจากทางราชการมาให้ได้ทราบโดยที่ฝ่ายชาวบ้านยังไม่เริ่มกิจกรรมขึ้นมา พัฒนากรก็ทำงานต่อไปไม่ได้ เพราะหน้าที่ของพัฒนากรไม่ใช่เเนร์มิตผลประโยชน์อันได้ขึ้นมาแล้วไปยัดเยียดแก่ประชาชน จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของพัฒนากรเป็นคนละเอียดกับ “ป้อนข้าวเด็ก” แต่เป็นงาน “สอนให้เด็กรู้จักมากินเอง” เพราะจะนั่นงานสำคัญของพัฒนากรในชั้นต้น จึงอยู่ฝั่งด้านนี้ของสะพาน คือฝั่งชาวบ้านก่อน แต่ทันทีที่ชาวบ้านตื้นตัว ฝั่งบริการของราชการที่จำเป็นจะต้องพร้อมเข้ามาสนับสนุนด้วย มีฉะนั้นชาวบ้านจะกลับไปนอนต่อหรือเข้าที่พัฒนากรปลูกให้ตื้น ไม่ยอมติดต่อสัมพันธ์ด้วยอีกเลย จึงกล่าวได้ว่างงานของพัฒนากรกับชาวบ้านนั้นต้องอาศัยวิธีการมนุษยสัมพันธ์ และกล่าววิธีการอธิบายจูงใจให้ชาวบ้านเกิดความเชื่อมั่นในตัวเอง และยินดีที่จะยอมเห็นอย่างเพื่อสร้างความสุขสนับสนุนของชีวิตในอนาคต งานนี้จะดำเนินเรื่อยๆ ได้เพียงได้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติความสามารถของพัฒนากรที่จะซึ้งเหล่ อธิบายด้วยภาษา และการกระทำให้ชาวบ้านเชื่อถือและเลื่อมใสให้คำแนะนำไว้ในที่สุดชาวบ้านเองสามารถช่วยตัวเองได้ และนอกจากความสามารถในด้านการเจรจาชักจูงใจ และการกระทำ

เป็นตัวอย่างแล้ว ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของพัฒนากรกับชาวบ้าน (โดยเฉพาะชาวบ้านชั้นผู้นำ) ที่ร่วมรื้นเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งyd สำหรับผลงานทางจิตใจระยะยาวที่จะให้ชาวบ้านพัฒนาตัวเองต่อไปได้

1.2 การประสานงาน คำสั่งทั้งปวงไม่ว่าจะมาจากกระทรวงฯ ให้กับตาม สั่งมา ยังจังหวัด จังหวัดสั่งมา ยังอำเภอ อำเภอ ก็มีหน้าที่ relay ฝ่าย อาทิเช่น เกษตร ปศุสัตว์ อนามัย ฯลฯ ถ้าเจ้าหน้าที่ทุกคนวิ่งเข้าไปในหมู่บ้านในวันเดียวกัน ชาวบ้านเขากำทำอย่างไร ชาวบ้าน จะต้องฟังชั่วโมงนี้ เรื่องอนามัย ชั่วโมงนี้ฟังเรื่องการศึกษา ชั่วโมงนี้ฟังเรื่องเกษตร มันเป็นไปไม่ได้ เพราะจะนั่นการประสานงานในหน้าที่ของพัฒนากรคือต้องติดต่อกันเจ้าหน้าที่วิชาการ เพื่อให้ทราบถึงแนวของงานที่เขาจะต้องไปปฏิบัติในหมู่บ้าน และวางแผนงานร่วมกับนักวิชาการต่างๆ เพื่อเป็นการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่วิชาการทั้งมวลกับงานของพัฒนาชุมชน หรือประสานกิจกรรมร่วมกับองค์กรท้องถิ่น เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการสภากาล-democracy และประชาชนเพื่อร่วมปฏิบัติงาน

1.3 การติดตามผล เมื่อพัฒนากรทำหน้าที่เป็นผู้เชื่อมประสานแล้ว งานทั้งปวงอย่างที่ยกตัวอย่างมา คือเมื่อมีโครงการเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์เข้าไปนิดยา แล้วผลจะเป็นอย่างไรต่อไปจะดีขึ้น เดอะลง หรือจะต้องทำอย่างไร พัฒนากรจะต้องติดตามผลหรือเรื่องที่ทางอำเภอเมืองกิจการสั่งได้ที่จะต้องติดต่อกับชาวบ้าน เรายังจะต้องติดตามจัดทำไว้ในโครงการ นี้เป็นเพียงหน้าที่บทบาทด้านเดียวของพัฒนากรที่ทำหน้าที่เป็นผู้เชื่อมประสานเท่านั้นก็ต้องทำถึง 3 ประการดังกล่าวมาแล้ว

2. บทบาทผู้ร่วมปฏิบัติการ (Catalyst) คำว่าตัวร่วมปฏิบัติการนี้สืบเนื่องมาจากคำจำกัดความของการพัฒนาชุมชน การพัฒนาชุมชนนั้นองค์การสหประชาติทั่วโลกยอมรับว่าเป็นขบวนการปฏิบัติระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกับประชาชนที่จะร่วมกันทำการปรับปรุงสิ่งที่ไม่ดีให้ดีขึ้น แก้ไขสิ่งที่ไม่ดีให้ดีขึ้น หรือเพิ่มพูนสิ่งที่ดีแล้ว ให้ดียิ่งขึ้น เพราะจะนั่นการร่วมปฏิบัติการอันนี้พัฒนากรจึงต้องเป็นผู้คิดวางแผนการทำงานร่วมกับชาวบ้าน ฉะนั้นในการที่มีบทบาทเป็นตัวร่วมปฏิบัติการนี้ก็จะต้องทำหน้าที่ 3 ประการ คือ

2.1 การจัดตั้งกลุ่ม คือ เป็นผู้รวมกลุ่มประชาชน เพราะการให้คำแนะนำกับประชาชนเป็นรายบุคคล และแต่ละครอบครัวนั้นทำได้ยาก เพราะจะนั่นพัฒนากรจึงต้องเป็นผู้จัดตั้งกลุ่มขึ้นในหมู่บ้าน ตำบล อาจจะเป็นกลุ่มอาชีพต่างๆ กลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้าน หรือจัดตั้งในรูปขององค์กร เช่น คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการสภากาล-democracy คณะกรรมการพัฒนาสตรี ระดับหมู่บ้านตำบล เป็นต้น การจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาหนึ่น ก็เพื่อให้กลุ่มเหล่านั้นได้เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาในสิ่งที่ขาดแคลน

2.2 การวางแผน เป็นการวางแผนงานเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในกิจกรรมต่างๆ ที่ไม่ซับซ้อนในการปฏิบัติ เช่น การอบรมกลุ่มสตรีทางด้านโภชนาการ การวางแผนกรอบครัว ฯลฯ การให้บริการขั้นพื้นฐานที่ไม่ต้องใช้งบประมาณมาก เช่น การวัดส่วนสูง การซั่งน้ำหนักเด็กก่อนวัยเรียน เป็นต้น

2.3 การร่วมปฏิบัติงาน คำว่าทำหน้าที่ในการปฏิบัติการนั้นเป็นการปฏิบัติการทางวิชาการจะเห็นว่างานพัฒนาชุมชนทุกเรื่อง ต้องใช้หลักทางวิชาการทั้งนั้น พัฒนาการจะไปแนะนำรายภูมิให้ใช้ส่วนก์ต้องมีการศึกษาเสียก่อนให้รู้ว่าส่วนของรายภูมนี้เป็นส่วนซึ่งหรือส่วนบ่อถังหรือส่วนบ่อชุด ดังที่ไหนอย่างไร เพื่อสุขาภิบาลอย่างไร การจะสร้างส่วนก์จะต้องรู้วิธีการตามวิชาการสร้างส่วนแต่ละชนิดด้วย ถ้าหากว่ารายภูมีความจำเป็นต้องสร้างสะพาน พัฒนากรก็จำเป็นที่จะต้องรู้วิชาห่างไม้ จะต้องมีแบบแปลน แบบพิมพ์เขียว ถ้ารายภูมีต้องการปิดกันน้ำเพื่อหม่องฝายชลประทานก็จะต้องมีการสำรวจพื้นที่บริเวณ มีพิมพ์เขียว มีแผ่นภาพ ผังภูมิ จึงจะเป็นแผนงานที่ปฏิบัติถูกต้องในทางวิชาการ และเมื่อมีการทำงานพัฒนากรก็จะต้องเข้าไปร่วมทำงานกับรายภูม ในเรื่องที่จะก่อสร้างงานให้ถูกต้องตามหลักวิชาการนั้น นี้คือเป็นผู้ร่วมปฏิบัติงาน

3. บทบาทผู้ส่งเสริม (Extension Worker) ที่เรียกว่าพนักงานส่งเสริมเรา มีคำว่าพนักงานส่งเสริมการเกษตร พนักงานส่งเสริมอนามัย ส่วนพัฒนากรก็เป็นพนักงานส่งเสริมพัฒนาชุมชน (Extension Community Development Worker) เพราะฉะนั้นการเป็นพนักงานส่งเสริมนั้น มีหน้าที่อยู่ 3 ประการ คือ

3.1 การฝึกอบรม คือการเพิ่มพูนทักษะให้แก่ชาวบ้านในวิชาชีพที่เขาทำอยู่ อาทิเช่น ชาวบ้านประกอบอาชีพในการตัดยาง ต้องทำการฝึกอบรมให้รู้ในเรื่องยาง เช่น ยางที่ตัดน้ำเข้าตัดถูกหลักวิชาใหม่ ตัดอย่างไรมันจะได้น้ำยางดี ยางอายุแค่ไหนถึงจะตัดยางได้ ตัดแล้วเก็บยางยังไง รักษาเนื้อยางอย่างไร นี้เป็นเรื่องการอาชีพที่จะต้องมีการอบรม ซึ่งเรียกว่า เป็นการเพิ่มพูนทักษะในการประกอบอาชีพ เพราะฉะนั้นพัฒนากรจะต้องทำหน้าที่นี้ เช่นกัน ถ้าพัฒนากรเรียนมาทางช่างอาจทำไม่ได้ ก็ต้องเป็นผู้จัดการรวมกลุ่มคนขึ้นมา เชิญวิทยากรจากจังหวัด อำเภอ หรือจากส่วนราชการภายนอกเข้าไปดำเนินการเป็นผู้ฝึกอาชีพให้แก่รายภูมิ การฝึกอาชีพให้แก่รายภูมนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องโครงการใหญ่โตทำวันเดียวก็ได้ สามวัน ก็ได้ สี่วันก็ได้ ห้าสิบคนก็ได้ สิบคนก็ได้ ร้อยคนก็ได้ สุดแท้แต่กกลุ่ม สุดแท้แต่ความจำเป็นที่เกิดขึ้น และพัฒนากรต้องการให้เข้าได้รู้

3.2 การสาธิต การสาธิตนี้จะต้องมีอยู่เสมอ เช่น ถ้าพัฒนากรอาชีพสิ่งหนึ่ง เข้าไปแนะนำรายภูมิซึ่งเป็นพืชชนิดใหม่ก็ต้องมีการสาธิต คือทำแปลงทดลองให้เขาดู ถ้าจะสอนคนให้ตัดเสื้อก็ต้องมีการสาธิตให้ดูเหมือนกัน หรือแม้แต่การประมวลหมู่บ้านก็เป็นการ

สาธิททั้งนั้น เพราะฉะนั้นงานสาธิทนี้เป็นงานที่จะต้องการทำอยู่ต่อเนื่องในทุกกรณีที่พัฒนาการดำเนินการส่งเสริมรายภูริในเรื่องที่เป็นของใหม่ การสาธิทที่จะต้องทำในงานของการส่งเสริมนี้นั้น นอกจากจะมีการเพิ่มทักษะโครงการสาธิทและแสดงให้ทราบแล้ว ก็อาจจะต้องมีการสาธิตรายปีกษ์ ค่าว่ารายปีกษ์นี้คือ สามเดือนอาจจะทำครึ่งหนึ่ง หากเดือนทำครึ่งหนึ่ง หรือหนึ่งปีทำครึ่งหนึ่งก็ได้สุดแท้แต่ในทำบทนั้น ๆ ถ้ามีโครงการอยู่ในทำบทลายโครงการ เช่น อาจจะมีโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโค โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสุกร หรือโครงการปลูกผัก ซึ่งเป็นเรื่องของชาวบ้านในทำบทนั้น เขาดำเนินการอยู่ เพราะฉะนั้น การสาธิตรายปีกษ์ก็คือ การจัดงานวันเกษตร งานวันพัฒนาขึ้นในหมู่บ้าน หรือนำกลุ่มเหล่านี้ คือ กลุ่มเลี้ยงโค เลี้ยงไก่ เลี้ยงสุกร ฯลฯ จัดเข้าไปเป็นกลุ่ม แสดงวิธีดำเนินงานตั้งแต่ต้นจนจบ สิ่งนี้เขาเรียกว่าการสาธิตรายปีกษ์

3.3 การประชาสัมพันธ์ พัฒนาการจะต้องทำการโดยวิธีการของวันสาธิเพื่อประชาสัมพันธ์การทำงานของตนให้บุคคลและกลุ่มนบุคคลได้ทราบว่าขณะนี้ได้ดำเนินการอะไร ทำที่ไหน อย่างไร เพื่อเป็นการดึงดูดใจของบุคคลและกลุ่มให้เข้ามาร่วมมือได้ในที่สุด เท่ากับเป็นการโฆษณาของพัฒนากรไปในตัวด้วย นอกจากการสาธิแล้ว อาจจะจัดนิทรรศการเพื่อแสดงขั้นตอนการทำงานในแต่ละกิจกรรม เพื่อดึงดูดความสนใจของรายภูริในชุมชน การจัดทำรายการทางวิทยุ การจัดทำเอกสาร เช่น สมุดพับ จดหมายข่าว จุลสาร เพื่อเผยแพร่แก่ประชาชนทั่วไป

หน้าที่ของพัฒนาการ

กระทรวงมหาดไทยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของพัฒนากรไว้กว้าง ๆ 5 ประการ คือ

1. พัฒนากรเป็นข้าราชการอำเภอ มีหน้าที่ออกไปปฏิบัติงานกับประชาชนในหมู่บ้านเขตพัฒนาอำเภอ
2. พัฒนากรมีหน้าที่ส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชนในด้านเศรษฐกิจ อนามัย และสังคม
3. พัฒนากรเป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่วิชาการของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ
4. พัฒนากรทำงานกับประชาชนทั้งที่เป็นรายบุคคลและกลุ่ม จะต้องช่วยเหลือ คณานครรัฐการหมู่บ้าน และคณานครรัฐการสภาพัฒน์ในการวางแผนการพัฒนา กิจกรรมต่าง ๆ ตามความต้องการของประชาชน

5. พัฒนากรต้องพยายามศึกษาให้ทราบว่า โครงการของเจ้าหน้าที่กระทรวงทบวง
กรมต่าง ๆ มีอะไรบ้าง เพื่อนำไปส่งเสริมเผยแพร่ให้ประชาชนเข้าใจและเพื่อ
ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่วิชาการ

โดยสรุปแล้ว จะเห็นได้ว่าพัฒนากรมมีหน้าที่สาระสำคัญใหญ่ ๆ มีอยู่ 2 ประการ คือ

1. หน้าที่ต่อประชาชน พัฒนาการทำหน้าที่เป็นเสนอผู้ติดต่อรวมกำลังชาวบ้าน
ให้รู้จักช่วยเหลือตนเอง เป็นผู้กระตุนเตือนชาวบ้านให้รู้จักคิด รู้จักริเริ่ม รู้จักคืน habitats ความเดือดร้อน และส่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขของชุมชนส่วนรวมทุกด้าน รวมกลุ่มชาวบ้าน
ให้รู้จักการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ให้การศึกษานอกระบบ เป็นผู้จัดตั้งและพัฒนาองค์กร
ท่องถิน เพื่อเสริมริหารงานพัฒนาในอันที่จะแก้ไขปัญหาท่องถิน ทำหน้าที่ประสานงานหน่วย
ราชการไปให้ความรู้ในทุกด้านแก่ชาวชนบท ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้แก่
ชาวชนบท รวมกลุ่มอาชีพเพื่อพัฒนาผลผลิตตลอดจนสร้างพลังกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกัน
และกัน เป็นผู้ให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการตลาด การจัดการ การระดมเงินออม เพื่อเป็น
ทุนด้านอาชีพ เป็นผู้ส่งเสริมระบบประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน ในด้านการรู้จักเลือกตั้งผู้แทน
ของตนในระดับตำบล เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) คณะกรรมการสภากาตำบล (กสต.)
คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ตำบล (กพsm. กพสต.) กรรมการกลุ่มต่าง ๆ นอกจากนี้
ยังเป็นผู้ให้แนวความคิดและแนวทางในการทำงานตลอดจนชี้นำให้ชาวบ้านรู้จักการพัฒนา
หมู่บ้าน เช่น การสร้างสัมมที่ถูกสุขลักษณะ การรักษาความสะอาดของหมู่บ้าน เป็นต้น และ
ช่วยชาวบ้านในการวางแผนการดำเนินงานในท่องถินของตน

2. หน้าที่ต่อรัฐ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางประสานงานระหว่างประชาชนกับกระทรวง
ทบวง กรมต่าง ๆ ของรัฐ เป็นผู้นำอาบริการของรัฐไปให้ถึงมือประชาชน เพื่อจะได้แก่ไข
ปัญหาให้กับประชาชน เป็นผู้ประสานพันธ์เผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ ท่าความรู้ เทคโนโลยี
ใหม่ของทางราชการแก่ชาวบ้าน เป็นผู้สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลและให้ความสำคัญแก่
ข้าราชการทุกสังกัดที่ลงไปขัดทำโครงการหรือกิจกรรมเพื่อผลประโยชน์แก่ชาวชนบท และ
ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่รัฐบาลได้มอบหมายเป็นกรณีพิเศษตามสถานการณ์และเฉพาะพื้นที่
ปฏิบัติงาน

จากหน้าที่ในหลักใหญ่ 2 ประการนี้จะเห็นได้ว่า พัฒนากรสามารถช่วยบรรเทา
ชนบทให้เกิดความสนใจจะทำงานเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น พัฒนากรสามารถช่วย
ให้ชาวชนบทเกิดความสนใจในอันที่จะเรียนรู้วิธีการใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ให้
ดีขึ้นกว่าเดิมได้ ดังได้กล่าวมาแล้วว่า เป้าหมายของงานพัฒนาชุมชนคือการสร้างผู้นำสมัยใหม่
ของชุมชนภายในบรรยายกาศของวัฒนธรรมไทยที่ถือว่าการเป็นข้าราชการมีฐานะในทางสังคม

สูงกว่าประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้น จึงถือได้ว่าในกระบวนการของพฤษติกรรมระหว่างพัฒนาการ กับชาวบ้านนั้น พัฒนาการย่อมจะมีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงในพฤษติกรรม หรือความคิดเห็นและการกระทำการของชาวบ้านอยู่ย่างมาก อย่างไรก็ตาม ในขณะเดียวกันพัฒนาการเองก็ จำต้องปรับปรุงการกระทำการต่าง ๆ ของตนให้สอดคล้องกับของชาวบ้านด้วย ทั้งนี้ เพื่อที่จะรักษาความสัมพันธ์ระหว่างตนและชาวบ้านให้เป็นไปโดยราบรื่นอันเป็นปัจจัยสำคัญในการทำงานของพัฒนาการ

หน้าที่ของพัฒนากรในปัจจุบัน*

1. จัดเตรียมชุมชนเพื่อเป็นฐานรองรับการพัฒนาต่าง ๆ งานที่ปฏิบัติ
 - 1.1 การสำรวจข้อมูลของหมู่บ้าน-ตำบล
 - 1.2 จัดทำวิเคราะห์ข้อมูลของหมู่บ้าน-ตำบล
 - 1.3 ร่วมกับเจ้าหน้าที่ 4 กระทรวงหลัก และสภากาชาดไทยดำเนินการพัฒนาตำบล
 - 1.4 การจัดทำโครงการพัฒนาหมู่บ้านและตำบล
 - 1.5 การจัดตั้งองค์กรประชาชนในระดับหมู่บ้านตำบล
 - 1.6 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาตำบล (ศพต.)
 - 1.7 การปรับปรุง ศพต. เพื่อเป็นศูนย์กลางของการรวมรวมวิทยาการต่าง ๆ
 - 1.8 การจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบล
 - 1.9 การคัดเลือกແສງหาผู้นำท้องถิ่นทุกประเภท
 - 1.10 การจัดการฝึกอบรมหรือพัฒนาลักษณะการเป็นผู้นำ
 - 1.11 การจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
 - 1.12 การจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการบริโภค
 - 1.13 การจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาอนามัยและจัดระเบียบชุมชน
 - 1.14 การจัดให้มีกิจกรรมสาธารณสุขทั่วไป
2. จัดตั้งและพัฒนาองค์กรประชาชนให้สามารถเป็นหน่วยนำในการพัฒนา งานที่ปฏิบัติ
 - 2.1 การจัดตั้งและฝึกอบรม กพด.
 - 2.2 การจัดตั้งและฝึกอบรม กพสม.

*(กองปฏิบัติการ กรมการพัฒนาชุมชน การพิจารณาหน้าที่ของพัฒนากรในที่ประชุม กรมฯ 10 เมษายน 2527)

- 2.3 การจัดตั้งและฝึกอบรม กพสต.
- 2.4 การจัดตั้งและฝึกอบรม กพสอ.
- 2.5 การจัดตั้งและฝึกอบรม กพสจ.
- 2.6 การฝึกอบรมเยาวชนเพื่อการจัดตั้ง ศยต.
- 2.7 การฝึกอบรม คปต.
- 2.8 การฝึกอบรม กสต.

3. พัฒนาคุณภาพของประชาชน

งานที่ปฏิบัติ

- 3.1 การคัดเลือกและฝึกอบรม ผดด.
- 3.2 การจัดให้มีกิจกรรมวันพัฒนา
- 3.3 การจัดให้มีกิจกรรมวันกตัญญู
- 3.4 การจัดให้มีกิจกรรมทุกประเภท ที่แสดงออกถึงการรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมไทยและศีลธรรมอันดีของประชาชน
- 3.5 การจัดให้มีหมู่บ้านพัฒนาตัวอย่าง
- 3.6 งานให้การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในครอบครัวให้มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์
- 3.7 งานให้การศึกษาชุมชนในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต

4. สร้างเสริมอาชีพและรายได้ของประชาชนให้พอมีพอกิน (เป็นอย่างน้อย)

งานที่ปฏิบัติ

- 4.1 งานจัดตั้งกลุ่momทรัพย์เพื่อการผลิต
- 4.2 งานจัดตั้งกลุ่มอาชีพ
- 4.3 งานฝึกอบรมอาชีพเบื้องต้น
- 4.4 งานฝึกอบรมเพิ่มพูนทักษะด้านอาชีพ
- 4.5 การหาตลาดจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์
- 4.6 งานจัดตั้งศูนย์รวมรวมผลิตภัณฑ์
- 4.7 งานจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด
- 4.8 งานการดำเนินงานกิจกรรมยุ่ง忙 ธนาคารข้าว
- 4.9 งานส่งเสริมอาชีพทั่วไป
- 4.10 งานสาธิตอาชีพทั่วไป

5. ประสานกิจกรรมการพัฒนาระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

งานที่ปฏิบัติ

- 5.1 การประสานงานกับหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ที่เข้าไปดำเนินงานพัฒนาชุมชนในหมู่บ้าน-ตำบล
- 5.2 การส่งเสริมเผยแพร่งานพัฒนาชุมชนและให้การศึกษา ความรู้แก่ประชาชนในหมู่บ้านตำบล
- 5.3 การติดตามช่วยเหลือในการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในหมู่บ้าน-ตำบล
- 5.4 การประสานการใช้ประโยชน์จากโครงการที่ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ให้ประชาชนได้รับประโยชน์ด้วยความเป็นธรรมและรับผิดชอบความคุ้มครองรักษาอย่างใกล้ชิด
- 5.5 การประเมินผลโครงการที่ทุกหน่วยงานเข้าไปดำเนินการในหมู่บ้าน-ตำบล เพื่อที่จะนำไปปรับใช้เพื่อความร่วมมือกับทุกหน่วยงาน
- 5.6 งานเผยแพร่ข่าวสารและประชาสัมพันธ์งานพัฒนาชุมชน เพื่อให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ
- 5.7 การสนับสนุนการดำเนินกองทุนพัฒนาเด็กในการแสวงหาผู้บุนเดิมทุนกองทุนพัฒนาเด็ก

6. หน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

งานที่ปฏิบัติ

- 6.1 หน้าที่เลขานุการคณะกรรมการทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชุมชนบท (คปต.)
- 6.2 หน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานหมู่บ้าน อพป. ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท.1702/ว.1372 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2524 และที่ มท.170/ว.757 ลงวันที่ 14 กันยายน 2525
- 6.3 หน้าที่ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน พ.ศ. 2526
- 6.4 หน้าที่ตามประกาศคณะกรรมการปฏิบัติ ฉบับที่ 326 พ.ศ. 2515 เป็นที่ปรึกษาสภาพตำบล (กรณีได้รับการคัดเลือกจากอำเภอและได้มีการแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัด)
- 6.5 หน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยโกรกการสร้างงานในชนบท
- 6.6 หน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นประชาชนเคราะห์ตำบล
- 6.7 งานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

ขั้นตอนการทำงานของพัฒนาการ

1. การสำรวจ เพื่อให้ทราบข้อมูล สภาพท้องที่ ทรัพยากร และรายละเอียดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน โดยจะต้องนำข้อมูลต่างๆ มาเป็นพื้นฐานในการพิจารณา จัดทำโครงการหรือกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือให้เป็นไปตามความต้องการ ของราษฎรอย่างแท้จริง

2. สร้างความสัมพันธ์ ระหว่างการสำรวจเพื่อรับรวมข้อมูล พัฒนาจะต้องสร้าง ความสัมพันธ์กับประชาชนคนคุ้นเคยไปด้วย และต้องประสานงานกับเจ้าหน้าที่อีกหลายฝ่าย ซึ่งจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์กับบุคคล 4 ระดับคือ ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ ส่วนราชการ ต่างๆ ในอำเภอ เพื่อพัฒนาการ ตลอดจนผู้นำท้องถิ่น และประชาชนให้มากที่สุด

3. การศึกษาปัญหา งานพัฒนาชุมชนยึดถือปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เป็นจุดเริ่มต้นในการทำงาน พัฒนาการจึงจำเป็นต้องศึกษาปัญหาของประชาชนและพยายาม หาวิธีการต่างๆ ให้เข้าทราบและตระหนักถึงปัญหานั้นๆ

4. การจัดตั้งกลุ่ม พัฒนาจะต้องชี้แจงให้ประชาชนทราบว่า ประชาชนสามารถ แก้ไขปัญหาของเขาวงไว้ได้ โดยการรวมกลุ่ม เพราะการรวมกลุ่ม ทำให้เกิดพลังกลุ่ม และการ ใช้กลุ่มธรรมชาติต่างๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน เป็นพื้นฐานในการรวมกลุ่ม

5. การแก้ปัญหา (โดยการวางแผน) เป็นการระดมสรรพกำลังในการทำงานเพื่อ แก้ไขปัญหาของหมู่บ้านด้วยการวางแผนงานหรือโครงการ

ในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน พัฒนาจะต้องขึ้นตอนการทำงานดังกล่าว โดยอาจจะทำพร้อมๆ กัน ทั้ง 2-3 ขั้นตอนก็ได้ แต่ต้องให้ครบทั้ง 5 ขั้นตอน และเมื่องาน เสร็จตามโครงการก็เริ่มโครงการอื่นให้ต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ โดยอาศัยขั้นตอนดังกล่าว ซึ่ง จะทำให้งานพัฒนาชุมชนบรรลุเป้าหมาย

พัฒนาการอำเภอ พัฒนาการอำเภอเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอทำหน้าที่ เป็นผู้ช่วยนายอำเภอในงานพัฒนาชุมชน และมีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการสังกัดกรมการ พัฒนาชุมชนในอำเภอนั้นๆ และมีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

1. มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการ มีฐานะเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำ อำเภอ รับผิดชอบการบริหารงานพัฒนาชุมชนในเขตอำเภอ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ แบบแผนของทางราชการ และวัตถุประสงค์นโยบายของกรมการพัฒนาชุมชน ในฐานะเป็นผู้ ช่วยนายอำเภอ ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

2. มีอำนาจปกคลุมบังคับบัญชาข้าราชการ สังกัดกรมการพัฒนาชุมชนในอำเภอ นั้น ในฐานะผู้ช่วยนายอำเภอ เกี่ยวกับการควบคุมตรวจสอบ ดูแลสอดส่องการปฏิบัติงานความ

ประพฤติ ความดีความชอบ ตลอดจนสวัสดิการอื่น ๆ ทั่ว ๆ ไป เพื่อรายงานให้นายอำเภอทราบ และพิจารณาสั่งการตามกฎหมายข้อบังคับระเบียบแบบแผนของทางราชการ

3. มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำรายงาน เอกสารบัญชีเกี่ยวกับการเงินประจำต่าง ๆ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าใช้สอย วัสดุ เงินอุดหนุน เงินค่าตอบแทน และเงินอื่น ๆ

4. มีหน้าที่ตรวจสอบความคุณและเร่งรัดการปฏิบัติงานของพัฒนาการและข้าราชการ กรรมการพัฒนาชุมชนในสังกัดอำเภอนั้น ๆ ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงาน

5. มีหน้าที่ตรวจนิเทศงานพัฒนาชุมชนในเขตอำเภอนั้น ๆ ตามวิธีและระเบียบ ของกรรมการพัฒนาชุมชน

6. มีหน้าที่ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่วิชาการ หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ในอำเภอ

7. เป็นกรรมการในคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ

พัฒนาการจังหวัด พัฒนาการจังหวัดเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดในงานพัฒนาชุมชน เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งสังกัดกรรมการพัฒนาชุมชนในจังหวัดนั้น ๆ และขึ้นตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด อีกต่อหนึ่ง มีหน้าที่รับผิดชอบงานพัฒนาชุมชนของจังหวัดดังนี้

หน้าที่ความรับผิดชอบของพัฒนาการจังหวัด

1. มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการ ในฐานะเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานพัฒนาชุมชนในจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมายข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน วัตถุประสงค์ นโยบายของกรมฯ บริหารงานในฐานะเป็นกรรมการจังหวัด เพื่อเป็นที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัดเกี่ยวกับงานพัฒนาชุมชนตามประกาศของคณะกรรมการวิสามัญ ฉบับที่ 218 และระเบียบอื่น ๆ

2. มีอำนาจปักกรองบังคับบัญชา รวมทั้งพิจารณาความดีความชอบและการลงโทษ ข้าราชการส่วนภูมิภาค และบังคับบัญชาข้าราชการสังกัดกรรมการพัฒนาชุมชนที่อยู่ในจังหวัดนั้น ๆ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

3. มีหน้าที่รับผิดชอบ และดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณแผ่นดิน ประจำต่าง ๆ ตลอดจนความคุณตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณแต่ละประเภทให้เป็นไปตามระเบียบการคลัง การเงิน การบัญชี และพัสดุอื่น ๆ ตามกฎหมายข้อบังคับระเบียบแบบแผน ของสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง และกรรมการพัฒนาชุมชน

4. มีอำนาจหน้าที่ควบคุม เร่งรัด ตรวจสอบการปฏิบัติราชการ และผลงานของ ข้าราชการ สังกัดกรรมการพัฒนาชุมชนในจังหวัดนั้น ๆ โดยทั่ว ๆ ไป ตลอดจนรายงานผลการ

ดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนและแผนงาน โครงการของ
กรมการพัฒนาชุมชน

5. มีหน้าที่ในการตรวจสอบนิเทศงาน ในเขตพัฒนาชุมชนจังหวัดนั้น ๆ ตามวิธี
การและระเบียบแบบแผนของกรมการพัฒนาชุมชน

6. มีหน้าที่ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
ของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ในจังหวัดนั้น ๆ ตามวิธีการและระเบียบแบบแผนของกรมการ
พัฒนาชุมชน

7. เป็นกรรมการในคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด

ผู้นำการเปลี่ยนแปลงประเพณ eo สาสน์คร

ในปัจจุบันนี้ยังมีชุมชนอีกมากซึ่งไม่ได้รับการพัฒนา เนื่องจากขาดอัตรากำลัง¹
เจ้าหน้าที่ที่จะเข้าไปปรับผิดชอบดำเนินการ ในขณะเดียวกันก็ปรากฏว่า มีผู้ที่สำเร็จการศึกษา²
ขั้นปริญญาหรือประโยชน์วิชาชีพชั้นสูงจากสถาบันต่าง ๆ ยังไม่ได้ทำงานประจำเป็นจำนวนมาก³
ทางกรมการพัฒนาชุมชนจึงมีนโยบายเสริมสร้างบุคคลเหล่านี้ให้มีความเสียสละ มีความรู้⁴
ความคิดความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพื่อประโยชน์สุขต่อตนเอง ครอบครัว และ⁵
ส่วนรวม โดยสมควรใช้ที่จะอุทิศกำลังกาย ความคิด ทรัพย์สิน แก่ชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ และ⁶
เป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนกับรัฐบาล เพื่อพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ในชนบท ก็จะเป็นการ⁷
สนับสนุนกำลังคนของชาติและกระจายผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ผู้ที่ยังไม่ได้ใช้ความสามารถ⁸
ให้เป็นประโยชน์ออกไปปฏิบัติงานสร้างสรรค์ความเจริญให้เกิดขึ้นในหมู่บ้านชนบท โดยส่ง⁹
ออกไปช่วยเหลือปฏิบัติงานเฉพาะอย่าง

1. อาสาพัฒนา กัดเลือกจากผู้ที่จบการศึกษาขั้นปริญญาตรี อนุปริญญา และ¹⁰
ประโยชน์วิชาชีพชั้นสูงสาขาต่าง ๆ หรือเทียบเท่า เป็นอาสาพัฒนา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่สำเร็จ¹¹
การศึกษาดังกล่าวได้มีโอกาสร่วมงานพัฒนาชุมชนตามวิชาชีพที่ศึกษามา หรือช่วยในการ¹²
กิจเห็น และแนะนำชี้แจงให้ชาวบ้าน ช่วยกันเอง เป็นสื่อประสานงาน โดยนำความทุกข์ร้อน¹³
ของราษฎรไปปรึกษาเจ้าหน้าที่ หรือนำข่าวสารของทางราชการไปแจ้งแก่ราษฎรเพื่อให้เข้าใจ¹⁴
นโยบายต่าง ๆ ของทางราชการ เมื่อกรมการพัฒนาชุมชนได้ทำการฝึกอบรมตามหลักสูตร 2¹⁵
เดือนแล้ว กรมการพัฒนาชุมชนจะทำการแต่งตั้งอาสาพัฒนาไปประจำจังหวัด หรือสำนักงาน¹⁶
พัฒนาชุมชนเขต หรือศูนย์พัฒนาอาชีพ ตามที่ได้รับการร้องขอจากจังหวัด และเขต (แต่ละ¹⁷
ปี) อาสาพัฒนามีกำหนดระยะเวลาปฏิบัติงานเทอมละ 1 ปี โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงิน¹⁸
เดือน และเมื่อปฏิบัติงานครบ 1 ปี แล้วจะได้รับเงินรางวัล

หน้าที่ของอาสาพัฒนา เมื่ออาสาพัฒนาได้รับการฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 2 เดือน จนมีความรู้ความชำนาญพอสมควรในสาขาวิชานโยบายและหลักการพัฒนาชุมชน ความรู้เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ บนธรรมาภิบาลและเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นและวิชาประกอบด่าง ๆ ตามความจำเป็นแล้ว ก็จะได้รับแต่งตั้งให้ไปปฏิบัติงานในชนบท ในฐานะอาสาสมัครด้านงานพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นงานที่เข้าถึงประชาชนหรือเป็นประโยชน์โดยตรงต่อประชาชน โดยกำหนดหน้าที่ไว้ดังต่อไปนี้

1. ด้านการพัฒนา

- 1.1 แนะนำและกระตุนให้ประชาชนตระหนักรู้ถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อส่วนรวมอย่างเหมาะสมและถูกต้อง
- 1.2 สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน ให้เกิดความรู้สึกและมีจิตใจรักเพื่อนร่วมชาติ และภูมิใจในผืนแผ่นดินไทย
- 1.3 กระตุนให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในตัวเอง เพื่อแก้ปัญหาข้อขัดข้อง และอุปสรรคต่าง ๆ ทั้งของตัวเองและส่วนรวม
- 1.4 แนะนำให้ประชาชนรู้จักและเข้าใจสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
- 1.5 สร้างให้ประชาชนมีความรู้สึกและมีความคิดในการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยเหตุผล

2. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

- 2.1 ส่งเสริมให้ประชาชนมีการวางแผนกลุ่มและจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพอย่างแน่นแฟ้น
- 2.2 ขัดคำแนะนำการฝึกอบรมแก่ประชาชนในด้านการพัฒนาอาชีพตามความต้องการของประชาชน
- 2.3 ติดต่อประสานงานเชิญเจ้าหน้าที่วิทยากรที่เกี่ยวข้องมาให้การฝึกอบรม
- 2.4 ช่วยในการถ่ายทอดความรู้ด้านเศรษฐกิจและกระจายความรู้ ตลอดจนฝึกอบรมใหม่ ๆ ในระหว่างประชาชนต่อประชาชน ซึ่งจะช่วยสร้างรากฐานแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้มั่นคงยั่งยืน
- 2.5 กระตุนให้ประชาชนได้ร่วมใจกันสร้างสาธารณสมบัติ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม อีกทั้งให้มีความรับผิดชอบในการบำรุงรักษา
- 2.6 ส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้จักการจัดระเบียบโครงสร้างของชุมชน เช่น ด้านอนามัยและสุขาภิบาล

3. ด้านการเมือง

- 3.1 ปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวแทนของรัฐบาลและประชาชนในชนบท โดยเป็นผู้ซึ่กันนำริการของรัฐไปสู่ประชาชน และนำความจำเป็นและความต้องการของประชาชนแจ้งหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทราบ
- 3.2 กระตุ้นให้ประชาชนเกิดความรู้สึกถึงความเป็นห่วงเป็นใยของรัฐบาล
- 3.3 ส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้จักวิธีการดำเนินชีวิตตามครรลองในระบบประชาธิปไตย โดยพยายามให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

2. ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) กรรมการพัฒนาชุมชนมีวัตถุประสงค์ที่จะเสริมสร้างให้บุคคลที่มีคุณลักษณะเป็นผู้นำ มีจิตใจเสียสacrifice สัมคือใจในการทำงาน ความประพฤติเรียนร้อย มีภูมิลำเนาอยู่ในตำบลเขตพัฒนาที่มีอายุระหว่าง 20-50 ปี กัดเลือกและแต่งตั้งโดยคณะกรรมการสภากาต่ำบลในเขตพัฒนา ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนา อำเภอ จังหวัด แต่งตั้งให้เป็นผู้นำ อช. ต่ำบลละ 1 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 1 ปี ทำหน้าที่ด้านการพัฒนาในระดับตำบล หมู่บ้าน ช่วยเหลือคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการสภากาต่ำบล ในฐานะผู้ช่วยเลขานุการสภากาต่ำบล ทำงานสังเคราะห์ชุมชน บังคับ รักษา ความสงบภายในหมู่บ้าน ตำบล และส่งเสริมให้ความรู้เรื่องสิทธิและหน้าที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตย ผู้นำ อช. แต่ละคนได้ทำการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครชาวบ้านขึ้นอีก 2 ประเภทภายใต้ หมู่บ้านที่ผู้นำ อช. ทำงานอยู่ คืออาสาสังเคราะห์ชุมชน และอาสาป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยของหมู่บ้าน สมาชิกกลุ่มละประมาณ 30 คน นอกจากนี้ เพื่อเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เป็นการสร้างโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนาชุมชนระดับท้องถิ่น กับผู้นำท้องถิ่นอีก ๑ เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการสภากาต่ำบล อาสาพัฒนา และเจ้าหน้าที่อีก ๑ โดยมีพัฒนาการเป็นที่ปรึกษา

ภายหลังจากจังหวัดแต่งตั้งบุคคลให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้นำ อช. จังหวัด เขต และกรมฯ แล้วแต่กรณี ได้ดำเนินการฝึกอบรมให้ผู้นำ อช. ได้มีความรู้ขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ การบริหารงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับประชาชน การติดต่อประสานงาน กฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของประชาชน ความรู้เรื่องการประกอบอาชีพ การเกษตรแผนใหม่ บทบาทหน้าที่ของ กม. กสต. และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ มีกำหนดระยะเวลา 3 วัน และมีการฝึกอบรมเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ในระหว่างปฏิบัติงานเป็นครั้งคราว เป็นประจำทุกปี โดยกรรมการพัฒนาชุมชนจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าตอบแทนวิทยากรไปให้จังหวัด และเขต

หน้าที่ของผู้นำอาสาพัฒนา

ผู้นำ อช. ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กระทรวงฯ กำหนด พожะสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการ กสต. อำนวยความสะดวกในการประชุม กม. กสต. เช่น จัดสถานที่ ทำหนังสือเชิญประชุม เซี่ยงนักวิชาการร่วม จดบันทึกรายงานการประชุม ร่วม กม. กสต. ประชุมชี้แจงข้อราชการ ฯลฯ แก่ประชาชน

2) ร่วมปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาชุมชน ทั้งที่ใช้และไม่ใชเงินบประมาณ เป็นผลให้การดำเนินงานตามโครงการเสร็จเรียบร้อย ทั้งด้านสาธารณสุข การฝึกอบรม และ การรวมกลุ่มต่าง ๆ และสนับสนุนช่วยเหลือโครงการ ทสปช. ของตำบล

3) ประสานงานกับนักวิชาการ เซี่ยงมาร่วมประชุมชี้แจงให้บริการด้านประกอบอาชีพ ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ แก่ประชาชนเป็นครั้งคราว

4) แนะนำส่งเสริมการประกอบอาชีพ การอนามัย แก่ประชาชนที่มาขอคำแนะนำ เช่น การป้องกัน โรคระบาดสัตว์ การใช้ยาปรับเปลี่ยนพืช ขอพันธุ์พืชมาแจกจ่าย แนะนำการเลี้ยงปลา ฯลฯ ร่วมกับเจ้าหน้าที่อนามัย แนะนำการวางแผนครอบครัว ป้องกันโรคระบาด ทำความสะอาดบ้านเรือน ฯลฯ

5) ร่วมฝึกอบรมช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก สังเกตการณ์ การประชุมที่ทางราชการจัดขึ้นในตำบล เช่น อบรม กม. กสต. กลุ่มอาชีพ เยาวชน กลุ่มสตรี และร่วมในการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ กับพัฒนากร

6) ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการศูนย์เยาวชนชุมชนที่ปรึกษาเยาวชนในตำบล ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการจดบันทึกรายงานการประชุม เซี่ยงประชุม รายงานผลการดำเนินงาน ติดต่อประสานงานกับบุคคลภายนอก ฯลฯ

7) รับผิดชอบเกี่ยวกับพัสดุ กรุภัณฑ์ การทะเบียนต่าง ๆ ของตำบล เช่น รักษา ทำความสะอาด ศพต. วัสดุของตำบล เครื่องกีฬาต่าง ๆ

8) ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องจัดงานในวันสำคัญของชาติ และห้องถิน เช่น งานวันเด็ก วันครู วันพัฒนา วันเข้า-ออกพรรษา และในวันสำคัญทางศาสนาอื่น ฯลฯ

9) ร่วมจัดเตรียมรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย ภายในหมู่บ้าน ตำบล และแขวงข้างสารสำคัญให้ทางราชการทราบ

3. อาสาสมัครต่างประเทศ หมายถึง อาสาสมัครต่างประเทศซึ่งได้รับการฝึกอบรมพิเศษเฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ กรมฯ บอกรับความช่วยเหลืออาสาสมัครต่างประเทศจากประเทศไทย ต่าง ๆ ในการสร้างห้องพักสำหรับสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เข้ามาปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนในไทย เพื่อเสริมสร้างและแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยและประเทศสมาชิก และเสริมอัตรากำลังเจ้าหน้าที่

ด้านเทคนิคที่มีไม่เพียงพอ และเพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในห้องที่กับอาสาสมัครต่างประเทศ อาสาสมัครต่างประเทศ ส่วนใหญ่มุ่งมุ่นศึกษา ด้านวิศวกรรมเครื่องกล ด้านเกษตรกรรม วิจัยประเมินผล และด้านอุปกรณ์สืบพันธุ์ศึกษา และได้ส่งไปช่วยปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาชุมชน ณ จังหวัด หรือสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต

หน้าที่ของอาสาสมัครต่างประเทศ

อาสาสมัครต่างประเทศมีบทบาทหน้าที่พัฒนาได้ดังนี้

1. อาสาสมัครต่างประเทศที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในระดับสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต จะต้องออกเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำและปรึกษาหารือทางวิชาการในสาขาวิชาที่ตน มีความชำนาญแก่พัฒนาการจังหวัด พัฒนาการอำเภอ พัฒนาการ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเขตปฏิบัติการและรับผิดชอบของเขต โดยร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

2. อาสาสมัครต่างประเทศประจำจังหวัด จะต้องออกเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำและปรึกษาหารือทางวิชาการในสาขาวิชาที่มีความชำนาญแก่พัฒนาการจังหวัด พัฒนาการอำเภอ พัฒนาการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในเขตพัฒนาของจังหวัดที่ตนสังกัดร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

3. ฝึกอบรมและประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่กรมฯ อาสาสมัครต่างประเทศจะต้องเข้าร่วมในการฝึกอบรมและประชุมสัมมนาตามครรภ์ในขณะปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ข่าวสารและประสบการณ์กับข้าราชการสังกัดกรมการพัฒนาชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในเขตปฏิบัติงานของกรมฯ

4. รวมกลุ่มและฝึกอบรมกลุ่มผู้สนใจในวิชาชีพที่อาสาสมัครมีความรู้ความชำนาญในขณะทำงาน เพื่อให้สามารถช่วยห้องถังในสาขาวิชาพื้นฐาน ๆ ต่อไปได้

5. เป็นวิทยากรและช่วยเหลือตระเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการฝึกอบรมด้านวิชาการเฉพาะอย่างและการปฏิบัติงาน ตามแต่จะได้รับการขอร้องโดยร่วมจัดทำหรือสืบหาแหล่งอุปกรณ์ และวัสดุที่จะนำมาใช้ และในขณะเดียวกันก็จะต้องฝึกให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวให้รู้จักวิธีใช้เก็บรักษา โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่จะใช้เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกความสะดวก และส่งเสริมการปฏิบัติงานในสาขาวิชาของตน

6. ร่วมกับพัฒนาการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ในเขตพัฒนาที่ตนได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่และเสนอแผนดำเนินงานต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ

7. ปฏิบัติงานตามระบบที่ข้อบังคับของทางราชการ ต้องเคารพและเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาตามลำดับ เช่นเดียวกับข้าราชการอื่น ๆ

8. บันทึกและรายงานผลการปฏิบัติงาน อาสาสมัครจะต้องรายงานผลการปฏิบัติงาน ปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงาน รวมทั้งข้อเสนอแนะและการแก้ปัญหาหรืออุปสรรค นั้น ๆ เสนอผู้บังคับบัญชา

9. ติดตามผลงานต่าง ๆ ที่ตนได้ดำเนินการไปแล้ว พร้อมทั้งเสนอข้อแก้ไขในกรณี ที่เกิดปัญหาอุปสรรคขึ้นภายหลัง

10. ช่วยดำเนินการตามโครงการพัฒนาชุมชนในสาขาวิชาที่อาสาสมัครคนดังที่ได้รับ อนุมัติแล้ว

11. เสนอโครงการพัฒนาขึ้นใหม่ ในกรณีที่อาสาสมัครพิจารณาแล้วเห็นว่ากิจกรรม ใดที่เป็นความต้องการหรือจำเป็นรับด่วนของประชาชน อาสาสมัครอาจเสนอโครงการนั้น ๆ ขึ้นมาได้

12. พิจารณาโครงการพัฒนาเดิมที่เคยเสนอไว้แล้ว แต่ยังไม่ได้รับอนุมัติให้ดำเนิน การ หากอาสาสมัครพิจารณาเห็นว่าเป็นโครงการที่ตรงกับความต้องการของประชาชน และ สามารถให้ความช่วยเหลือในด้านวิชาการที่ตนถนัดได้ ก็นำโครงการนั้นเสนอท่าความตกลง ร่วมกับพัฒนาการจังหวัด และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง

13. ปฏิบัติตามโครงการพิเศษอื่นๆ ได้ในสาขาวิชาเฉพาะอย่างที่อาสาสมัครมีความรู้ ตามแต่ผู้บังคับบัญชาจะได้มอบหมาย

การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นให้อาสาสมัครร่วมประชุม ปรึกษาหารือกับผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต หรือพัฒนาการจังหวัด และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หรือพิจารณา ทางทang ที่เหมาะสมในการดำเนินงาน